

ЦИФРОВІ ТЕХНОЛОГІЇ В УПРАВЛІННІ ПОТЕНЦІАЛОМ ПІДПРИЄМСТВА

Тетяна ОНИСЕНКО¹, канд. екон. наук, доц., Аліна МАГОМЕДОВА¹, канд. екон. наук, доц.,
Тетяна КРАВЧЕНКО¹, канд. екон. наук, доц.

¹ Київський національний університет імені Тараса Шевченка (Україна)

Ключові слова: цифровізація, цифрові інструменти, потенціал підприємства, управління

Вступ

Сучасна економічна система вимагає швидких рішень на всіх ланках управління. Управління потенціалом підприємства – це система знань і вмінь задля ефективного прогнозування майбутньої стійкості бізнес-організації. Відтак роль цифровізації зростає з кожним днем. Цифрові технології в управлінні підприємством грають важливу роль у сучасному бізнесі і можуть впливати на всі аспекти підприємницької діяльності, включаючи стратегічне планування, операційний процес, маркетинг, фінанси та управління персоналом.

Розвиток комунікаційних технологій сприяв тому, що на сьогодні для усіх суб'єктів господарювання стає неможливою функція управління без застосування цифрових рішень.

Мета роботи

В умовах всеохоплюючої цифровізації економічних процесів підприємства стикнулись з гострою необхідністю впровадження нових моделей оцінки власних можливостей та прогнозування діяльності через новітні інструменти. Таким чином необхідність дослідження систем управління потенціалом підприємства набуває нової актуальності, а впровадження цифрових технологій в управлінські процеси дозволяє актуалізувати та пришвидшити реалізацію управлінської функції.

Виклад основного матеріалу дослідження

Підприємствам досить важливо використовувати наявні переваги та можливості цифрової економіки для підвищення рівня свого потенціалу. Під потенціалом розуміють сукупність можливостей досягати відповідних результатів у своїй діяльності, обумовлених системою здатностей їхнього використання в умовах мінливого зовнішнього середовища [2]. Варто нагадати, що термін «потенціал» за етимологією слова (potentialis (лат.), potentiel (фр.)) Означає «здатний», «спроможний», буквально – «здатний бути» [3]. З одного боку, це – сукупність усіх наявних засобів, можливостей, продуктивних сил, що можуть бути використані у певній сфері, галузі, ділянці; запас чого-небудь, резерв; приховані здатності, сили якої-небудь діяльності, що можуть виявлятися за певних умов [3].

Формуючи успішну управлінську стратегію підприємства варто нагадати, про необхідність та доцільність використання цифрових інструментів. Адже, цифрова трансформація впливає на виробничі процеси та докорінно змінює системи управління підприємствами [4]. Таким чином, можемо спостерігати вплив цифровізації на всі сфери підприємницької діяльності. Система управління потенціалом підприємства – не є виключенням. Роль цифрових технологій в підвищенні ефективності управління потенціалом підприємства зводиться до аналізу даних та прогнозування для більш точного управління ресурсами, а також використання інтелектуальних систем управління для оптимізації бізнес-процесів.

Управління потенціалом підприємства - це комплекс стратегічних та оперативних заходів, спрямованих на максимізацію можливостей, ресурсів і здатностей підприємства для досягнення своїх цілей та завдань. Це включає в себе різні аспекти, такі як управління людськими ресурсами, технологічними ресурсами, інноваціями, знаннями та фінансовими ресурсами. Основні елементи управління потенціалом підприємства включають:

1. Управління людськими ресурсами (HRM, що допомагає вибудовувати команду, яка має необхідні навички та досвід для досягнення цілей компанії.

2. Управління інноваціями, що включає в себе стимулювання творчості, дослідження ринку та впровадження нових ідей.
3. Управління знаннями - це включає в себе створення баз даних, навчання та розвиток персоналу, а також розробку систем обміну знань.
4. Управління технологіями включає в себе вибір та впровадження відповідних технологічних рішень.
5. Управління фінансовими ресурсами, що є важливим для забезпечення стійкості і прибутковості підприємства.
6. Управління ризиками допомагає підприємствам уникати негативних наслідків та використовувати можливості.
7. Управління операційними процесами допомагає підприємствам знижувати витрати та підвищувати продуктивність.

Управління потенціалом українських підприємств може значно покращити їхню ефективність та конкурентоспроможність. Цифрові інструменти та технології відіграють важливу роль у даному процесі, допомагаючи підприємствам збільшити продуктивність, оптимізувати ресурси та покращити управління потенціалом загалом. Варто навести деякі приклади використання цифрових технологій в системі управління потенціалом підприємства:

1. Електронні системи управління ресурсами підприємства (ERP): Ці системи дозволяють інтегрувати всі важливі бізнес-процеси, включаючи фінанси, логістику, виробництво і людські ресурси. Вони спрощують збір та обробку даних, що полегшує прийняття рішень.
2. Системи управління відносинами з клієнтами (CRM): Ці системи допомагають збирати та аналізувати інформацію про клієнтів, що допомагає у покращенні обслуговування та розробці ефективних маркетингових стратегій.
3. Системи аналізу даних і бізнес-інтелекту (BI): Вони дозволяють підприємствам аналізувати великі обсяги даних для виявлення тенденцій, покращення стратегій та прийняття обґрунтованих рішень.
4. Системи управління проектами: Для планування, виконання і контролю проектів на підприємстві корисно використовувати цифрові інструменти для підвищення продуктивності та ефективності робіт.
5. Електронні системи управління персоналом: Вони допомагають в управлінні кадровим потенціалом, включаючи ведення обліку робочого часу, оцінку працівників і розвиток персоналу.
6. Системи для електронного навчання і розвитку персоналу: Цифрові платформи для навчання дозволяють підприємствам покращити навички свого персоналу та розвивати їхній потенціал.
7. Інтернет-технології та електронна торгівля: Для підприємств, що працюють в сфері торгівлі та обслуговування клієнтів, цифрові інструменти для створення та підтримки веб-сайтів і електронних магазинів є незамінними.
8. Аналіз соціальних медіа і онлайн-моніторинг: Важливо відслідковувати реакцію споживачів та вести моніторинг репутації підприємства в інтернеті.
9. Інтернет речей (IoT): Для виробничих підприємств IoT-технології дозволяють збирати деталізовані дані про процеси виробництва та обладнання, що допомагає у вдосконаленні виробничих процесів.
10. Штучний інтелект та машинне навчання: Використання AI і ML дозволяє автоматизувати багато бізнес-процесів, а також розробляти прогнози та моделі для прийняття рішень.

Важливо пам'ятати, що вибір цифрових технологій та інструментів управління повинен враховувати потреби та особливості потенціалу конкретного підприємства. Впровадження таких інструментів може бути складним процесом і вимагати підготовки персоналу, але в результаті це може значно покращити управління потенціалом та конкурентоспроможність підприємства.

Формування ефективної системи управління потенціалом, зокрема його інтелектуальної складової, буде зумовлювати посилення використання цифрових технологій і в інших сферах діяльності підприємства. Цифровізація є необхідним інструментарієм реалізації управлінської функції. Саме вона є тим головним ресурсом, завдяки якому запускаються процеси формування та управління потенціалом. А цифрові інформаційні технології дозволяють швидко отримати і обробити значний інформаційний масив, що призводить до масштабування процесів прогнозування та стратегічного управління підприємством.

Основним завданням управління потенціалом підприємства стає мінімізація часу за допомогою використання цифрових технологій. Для цього на постійній основі необхідно розробляти та реалізовувати комплекс заходів:

1. виявлення «вузьких місць» в системі управління, які можливо подолати шляхом автоматизації та цифровізації;
2. цифрова обробка отриманої на попередньому етапі інформації;
3. виявлення розбіжностей між плановими управлінськими заходами та поточним вимогам управління потенціалом підприємства;
4. узагальнення та систематизацію виявлених відхилень;
5. оперативна розробка планів оцифрування управлінських активностей;
6. проведення перевірки результативності запроваджених заходів.

Висновки

Цифрові технології є необхідним елементом сучасного управління підприємством, і їх впровадження може значно покращити ефективність та результативність бізнесу. Таким чином запровадження цифрових технологій в управлінські процеси призведе до підвищення результативності та пришвидшення основних дій, що покликані підвищити загальний рівень використання потенціалу підприємства. До таких технологій відносять: CRM (customer relation management), MES (manufacturing execution system), WMS (warehouse management system), CEP (complex event processing), PAS (process automation system), OI (operational intelligence), BAM (business activity monitoring), PLM (product lifecycle management), EAM (enterprise asset management), CRP (capacity requirements planning), PDM (product data management), MRP (material requirements planning), BPA (business process automation), SCM (supply chain management), MPS (master planning schedule), ECM (enterprise content management), HRM (human resource management), APS (advanced planning and scheduling), EDMS (electronic document management), FRP (finance requirements planning), BPM (business process management) та ін. [1, 6].

Список літератури

1. Online Tutorials Library. "Роль цифрової трансформації та управління якістю в оптимізації бізнесу." [Online]. Доступно: <https://www.tutorialspoint.com/role-of-digital-transformation-and-quality-management-in-optimizing-business>
2. В. В. Хачатрян, "Підприємницький потенціал підприємства за умов інтеграційних змін: формування, управління, розвиток: монографія," Хмельницький: Видавець ПП Заколотний М. І., 2019, 321 с.
3. О.С. Федонін, І.М. Рєпіна, та О.І. Олексюк, "Потенціал підприємства: формування та оцінка," Київ: КНЕУ, 2005, 261 с.
4. Т. Hviniaashvili, "Changing the paradigm of strategic enterprise management in a digital economy," "Економічний простір," 2021, № 172, с. 23–28.
5. М. Wrede, V.K. Velamuri, та Т. Dauth, "Top managers in the digital age: Exploring the role and practices of top managers in firms' digital," "Managerial and Decision Economics," 2020, vol. 41, № 8, с. 1549–1567.